

ישיבת פוניבז'

משא חיזוק מרבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

בעקבות מצב המלחמה בארה"ק

"וישלה ד' בעם את הנחשים השרפים"

"ואלמלא בתי כנסיות ובתי מדרשות שהיו תלמידי חכמים יושבין בהם ועוסקין בדברי תורה, היו מחבלין את כל העולם כולו מיד"

הקדמת הזמן - מנוחת הנפש

אחי ורעי, בני הישיבה הקדושה, אברכי, כל ידידנו וכל כלל ישראל.

בעז"ה תחילת זמן חורף ביום א', א' דר"ח חשוון, אבל כבר מיום ג' הקרוב (פרשת בראשית), יתחיל בעז"ה ההקדמה לזמן, במקום "בין הזמנים", יהיה "ישיבה" כאן בישיבה. ואם יבא השואל וישאל הרי בין הזמנים זה דבר נצרך, וכפי שתיקנו רבותינו מאז ומקדם, וא"כ מדוע עכשיו זה לא דבר נצרך? והתשובה היא, שבין הזמנים מטרנו היא למנוחת הנפש, יש בישיבה מתח תמידי מהלימוד בעיון, מההישגים, ולזה תיקנו לנו את ימי בין הזמנים, לנוח במנוחת הנפש בכדי שנוכל להתחיל מחדש את הזמן בכוחות מחודשים, שנוכל להשקיע בלימוד התורה הקדושה בעין ובקיאות, להשקיע את כל הכוחות בתורה, שנוכל לגדול עוד בתורה וביראת שמים.

אבל עכשיו נתהפך הגלגל, בדיוק להיפך, מי שלא נמצא בישיבה אין לו מנוחת הנפש, בהלכה, לא יודעים מה ילד יום, שומעים דברים נוראים שמועזעים כל לב ונפש, אך אחד לא יודע מה יהיה כאן בעתיד, דבר אחד ברור - אין מנוחת הנפש. אדרבה, נגיע כולנו לישיבה, להתנתק מכל הסובב אותנו, נלמד ונדבק בתורה, ורק כך יהיה לנו מנוחת הנפש. זה תפקידנו כעת.

קיבלנו הזדמנות להמשיך לשמר את הימים הנוראים בלי הפסקה

אבל יש כאן דבר נוסף עמוק יותר, בימים כאלו יש גזירה מן השמים, מידת הדין, הנה, רואים מה קרה יום אחד אחרי הושענא רבא, יש דין ויש דיין, לא יודעים למה קרה כל דבר, והכל הוא מידת הדין. וכאן מגיע היצר הרע, השמן, יש לו מה להגיד, הוא מסביר לנו שפלוני אשם בדבר, שהכל בגלל אלמוני, הוא מוצא כל מיני מצדק כיצד להסיר דעתנו מהאמת, ואז כל החיזוק שהיינו יכולים לקבל מזה נאכזר.

ולכן נגיע עכשיו כולנו לישיבה, ויהיה בזה הישג עצום נוסף, כולנו קיבלנו קבלות ביום כיפור, ובשמחת תורה בישיבה חיזקנו את זה שוב פעם ביתר שאת, וכשיש אחרי זה שבוע של מנוחה, כל המתח מתפוגג ואפשר להפסיק את זה לגמרי, ונתנו לנו עכשיו מן שמיא את האפשרות להמשיך את שמחת תורה עם האווירה שתפקידנו הוא רק לגדול ולגדול, ואת זה אפשר לעשות רק בישיבה.

לעם ישראל תמיד יש אויבים

יש כאן גם דברים כלליים עמוקים יותר הנוגעים לכל הכלל, בתפילת מעריב אומרים ב"השכיבנו", "והסר מעלינו אויב דבר וחרב ורעב ויגון, והסר שמן מלפנינו ומאחרינו, ובצל כנפך תסתירנו, כי קל שומרנו ומצילנו אתה, כי קל מלך חנון ורחום אתה", אני חושב שאם גוי היה מתפלל, הוא לא היה מתפלל על כל הדברים הללו, הוא לא היה חושש מכל הצרות הללו, הוא לא היה חושב שיהיה לו אויב, דבר, חרב, רעב וכו'. אבל אנחנו, עם ישראל, תמיד יש לנו אויבים, תמיד אנחנו נמצאים במצב של סכנה, והקב"ה תמיד שומרנו ומצילנו.

על זה אנחנו מתפללים כל יום, מבקשים מהקב"ה שיעיל אותנו. על זה אנחנו מודים אח"כ בשמונה עשרה, אנחנו מודים לקב"ה "על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותנו הפקודות לך, ועל נסך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך ומובותיך שבכל עת, ערב ובקר וצהרים", אבל צריך לחשוב על זה, מי שלא חושב על זה לא באמת מבין את המצב המסוכן שבו אנחנו נמצאים תמיד, הוא לא מתפלל ומודה ע"כ מספיק.

עם ישראל שורד בארה"ק בניסים עצומים ונדמה לנו שהכל טבע

עכשיו הקב"ה העמיד אותנו מול המציאות הפשוטה, המציאות צועקת את זה, אנחנו נמצאים כאן בארצנו הקדושה כבר שנים רבות והחיים אף פעם לא בשלווה, אויבנו מקיפים אותנו כל הזמן, מתחזקים בכוח ובנשק מיום ליום, והדבר היחיד שמעניין אותם הוא להשמיד להרוג ולאבד, הם עושים את זה בכל הדרכים שיש להם, והסכנה היא תמידית ויום יומית, אי אפשר להבין איך אנחנו שורדים כאן כבר עשרות שנים, אנחנו חיים כאן, מתרבים ולומדים תורה, והכל הוא רק בחסד ד' עצום ונורא, חיים במנוחת הנפש, לומדים ומתפללים, בונים בתים, זה לא בדרך הטבע, הכל הוא חסד ומתנה מן השמים.

אבל לנו זה נדמה שזה מגיע בדרך הטבע, הכל פשוט, והנה הגיע אלינו מעשה שהוציא אותנו מהשגרה והראה לנו ששום דבר הוא לא בדרך הטבע. עם ישראל התלוננו במדבר, הם הגיעו במעונות "וידבר העם באלוקים ובמשה למה העלינו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל" (במדבר כ"א, ה'), ואז "וישלה ד' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וימת עם רב מישראל" (שם, ו'), ואז הם חזרו בתשובה, הם הבינו שחטאו ולא צדקו במה שהתלוננו. ובעצם הם לא התלוננו בחינם, היה להם שם קשיים, וצריך להבין מה חשבו בתחילה כשהתלוננו, ולמה לאחר שהגיעו הנחשים פתאום זה לא הפריע להם.

השימירה התמידית עלינו היא ה"בתי כנסיות ובתי מדרשות שהיו תלמידי חכמים יושבין בהם ועוסקין בדברי תורה"

וההסבר בזה הוא שבעצם במדבר יש כל הזמן נחשים ועקרבים, והענין היה הורג את כולם, הוא היה מנקה להם את הדרך והם בכלל לא ראו את הנחשים, ולכן ההרגשה שלהם היתה שהכל בסדר, ואז כבר אפשר להתלונן. ולכן הקב"ה הוריד להם את ה'וילון', הוא הראה להם את המציאות הפשוטה שסביבם, ואז הם הבינו מה קורה איתם, הם הבינו שכל מה שיש להם הוא גם גדול וגורא שהקב"ה עושה עימם.

אנחנו נמצאים כאן בהשראת השכינה, בתוך הענן, לומדים תורה, מחדשים, שקועים בתורה וביראת שמים, בתפילה, ונדמה לנו שכל זה הוא בדרך הטבע. והנה, הקב"ה הוריד לנו את הוילון, ולפתע מגיעים ימים שאנחנו לא יודעים מה יהיה איתנו, שאנחנו מכירים בזה שאנחנו צריכים שמירה תמידית מהקב"ה, הקב"ה מראה לנו את האמת, שנבין מה שבאמת קורה כאן, שנדע ממה הוא שומר אותנו כל הזמן.

איתא בתנא דבי אליהו (וומא, ה') "בכל יום יוצאים מלאכי חבלה לפני הקב"ה לחבל את כל העולם כולו, ואלמלא בתי כנסיות ובתי מדרשות שהיו תלמידי חכמים יושבין בהם ועוסקין בדברי תורה, היו מחבלין את כל העולם כולו מיד", העולם מחזיק מעמד רק בזכות בתי הכנסיות ובתי המדרשות, בכל יום יש מלאכי חבלה שרוצים להשמיד את כל יושבי ארץ הקודש, והדבר היחיד שעוצר אותם הוא לומדי התורה.

מחובתנו להודות לקב"ה על הניסים, ועל נס קיום עם ישראל בתוך כל הגויים המרצחים

אנחנו לומדים תורה, אבל זה לא מספיק, צריך חיזוק נוסף. תפקיד האדם בעולמו הוא להודות לקב"ה, וידועים דברי הרמב"ן (שמות י"ג, מ"ו) "וכונת כל המצות שנאמין באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו מעם אחר ביצירה הראשונה, ואין קל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם וידה לאלוקיו שבראו", זה עיקר העיקרים, מדרשי חז"ל מלאים בזה, העיקר הוא להודות לקב"ה. כל הברכות, בכל התפילות אנחנו מודים לקב"ה, תיקנו לנו ברכה מיוחדת ע"כ בשמונה עשרה. ואת זה אנחנו שכחנו, בעצם היינו צריכים להודות כל היום לקב"ה, אנחנו נמצאים כאן בארץ ישראל, לומדים, חיים, עוברים ליד ישמעאלים, כל אחד מהם עלול להיות רוצח, אבל הקב"ה שומר עלינו. והדבר היחיד שמציל אותנו הוא "בתי כנסיות ובתי מדרשות שהיו תלמידי חכמים יושבין בהם ועוסקין בדברי תורה", עסק התורה.

את זה אנחנו צריכים לחזק עכשיו, חלילה שלא נעבור את הימים הללו באדישות, בלי להרגיש הכרת הטוב לקב"ה, תפקידנו הוא לחזק את הענן הזה, להודות לקב"ה על מה שהוא שומר עלינו כל הזמן, כל הזמן אנחנו נמצאים בסכנה עצומה ונוראה, והקב"ה מצילנו מידם. זה מה שאומרים ב"והיא שעמדה", "שככל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו, והקב"ה מצילנו מידם", אנחנו נמצאים בתוך הר געש, מוקפים כל היום בעשרות מיליוני גוים שהמטרה היחידה שלהם היא איך להרוג ולהשמיד את כל היהודים, הם קמים עם זה בבוקר והולכים לישון עם זה בערב, זה כל מחשבותיהם, לפעמים זה בפיגוע גדול ולפעמים בפיגוע קטן, בכל יום שומעים על פיגועים שבנם לא יצאו לפועל, זה הפשטות, בכל יום הם רוצים להרוג אותנו ורק הקב"ה שומר עלינו.

על זה אנחנו צריכים להודות לקב"ה, להודות לו על כל ניסיון ונפלאותיו, לא להודות רק אם קרה איזה משהו מיוחד ובנם ניצלנו ממנו, הרי כל מה שהארץ כאן חיה וקיימת זה גם אחד גדול, גם עצים ונורא.

במקום לעסוק במתרחש, נתחזק ב"בתי כנסיות ובבתי מדרשות" בתפילה ובהודאה

זה החיזוק שאנחנו צריכים לקחת מכאן, במקום לעסוק בנייעם, לדבר מה היה ומה יהיה, הרי אף אחד לא יודע מה יהיה איתנו, אבל דבר אחד אנחנו יודעים, אנחנו ביד ד', עוסקים בתורה כאן בארץ הקודש, יש לנו בתי כנסיות ובתי מדרשות. ותפקידנו הוא להתפלל כל יום שכולנו ניצל מכל מה שעומד בפתחנו, להתפלל בהשכיבו, חז"ל תיקנו לנו את זה, להתפלל כל זה כל יום, להתפלל שלא יהיה לנו את כל הצרות. ויחד עם זה להודות לקב"ה על מה שאנחנו חיים, על מה שעברנו את היום הזה בחיים, שהיום הזה עבר בשקט ובמנוחה, שלמדנו והתקדמנו עוד. זה מה שנדרש מאיתנו.

חלילה שלא נעבור את האירוע הזה בלי ללמוד אותו ולהבין מה רוצים מאיתנו. ובוודאי שכל אחד שנמצא כאן בארץ זה נוגע אליו יותר, וק"ו לנו - לומדי התורה, תפקידנו הוא להגביר את עסק התורה והתפילה, לא לעשות את זה מתוך מלומדה, כשמתפללים במלומדה זה לא באמת תפילה, אנחנו צריכים להתפלל ולהודות באמת, מעומק הלב, זה מה שרוצים מאיתנו עכשיו.

אנחנו צריכים להודות לקב"ה על מה שעד עכשיו לא היה דבר כזה, הקב"ה מראה לנו שיש לנו על מה להודות לו, להודות לו על מה שאנחנו יכולים ללמוד תורה בשקט בלי שום מטרות והפרעות, מי שלא מודה, הקב"ה שולח לו את הנחשים השרפים, שיראה שיש לו על מה להודות. אנחנו צריכים להודות על מה שאנחנו מצליחים להגשים את השאיפה התמידית של עם ישראל מהר סיני, להמשיך את התורה בלי גבול ומידה ולהיות שקועים בתורה.

תחילת הזמן למעשה

וכמו שכבר הזכרתי, כולנו בעו"ה ביום ג' לפני הצהריים, נגיע לישיבה עם חיזוק עצום, חיזוק שכולו התמדה עם מנוחת הנפש, בלי להתעניין מה קורה, רק לומדים תורה.

אני מציע שבימים הללו עד תחילת הזמן בשבוע הבא ביום א', שיהיה איזה תוכנית לימוד שונה, לא להתחיל כרגיל את זמן חורף עכשיו, לגבי החששות שאם מתחילים את הזמן מוקדם, הזמן יתחיל לאחמ"כ בצורה לא טובה, כבר נדבר ונפרט בהמשך איך נתחיל את זה בצורה טובה, שיהיה הקדמה טובה לזמן חורף.

שיהיה הצלחה לכולם, ובעו"ה נראה את כולם בישיבה, חיים בריאים ושלמים, שואפים רק ל"שבתי בבית ד' כל ימי חיי, לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו".

ניתן לשמוע את השיחה בקו השיעורים 0733718408, שלוחה 5<1<4

קו השיעורים והשיחות
שנמסרו מפי רבנו מור ראש הישיבה שליט"א

0733-71-8408

צור התורה

קול הלשון

שיעורים כלליים | שיעורים יומיים | חבורות | שיחות | ועדים | שיעורים ושיחות השבוע האחרון | הספדים | ועצרות זכרון | ועדים לחתנים | שידורים חיים | נבקשת רבים אלפי השיעורים סודר מחדש ≈

הקו מופעל על ידי מערכת 'קול הלשון'

ב